І чужому научайтеся,
і свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 229. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 9-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 9, 1964 No. 229. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН І ВІЛЬСОН НАРАДЖУЮТЬСЯ У СПРАВАХ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон. — Президент Джансон і британський прем'єр Гарольд Вільсон двічі переводили в минулий понеділок кількагодинні наради, про які Вільсон заявив, що ціллю тих нарад не є прийняти якісь остаточні рішення в конкретних справах, а „знайти напрямні" для спільної закордонної політики. Одначово Президент, як британський прем'єр заявили, що вони не хочуть творити „другого Нессо": це був натяк на рішення, яке през. Кеннеді і британський прем'єр Мекміллен прийняли в Нессо на Багамських островах два роки тому, постанову про створення морської фльоти з різнонаціональною залогою і атомовими ракетами „Поляріс"; саме та постанова з Нессо стала предметом палких атак збоку французького президента де Голля, спричинила його „вето" проти прийняття Англії до Европейської Економічної Спільноти і спонукує його до погрожування зірванням договору про приязнь і співпрацю з Західньою Німеччиною. Коли британський прем'єр Гарольд Вільсон прибув до Білого Дому, його привітали 19 гарматніми стрілами. Хоч це був морозяний день, президент Джансон перевів пів години на церемонії перед Білим Домом без плаща. Вільсон заявив, що він не приїхав на те, щоб будь-що просити для Британії, а тільки для обміркування способів, як приспішити осягнення спільних цілей. З свого боку президент Джансон висловив надію, що його розмови з британським гостем доведуть так само до позитивних вислідів, як доводили подібні розмови з попередниками прем'єра Вільсона. Паралельно до нарад Президента з Вільсоном відбувались наради британського міністра закордонних справ Патріка Гордона Вокера з державним секретарем Діном Раском. Можна здогадуватись, що шеф генерального штабу британських збройних сил Мавнбеттен і міністер військових справ Деніс Гілі нараджувались з своїми американськими партнерами. Спільна конференція певне відбудеться після отих окремішніх зустрічей. На наступний день призначено продовжування нарад Президента і Гарольда Вільсона. Вечером у понеділок відбувся парадний бенкет з участю 150 осіб, між якими були керівні американські державні діячі і представники Конгресу та видатні члени з британської амбасади і колонії в ЗДА. Гарольд Вільсон, який мав відвідати Ню Йорк у середу 9 грудня, відкликав ту подорож з уваги на недугу генерального секретаря ОН У Танта, який далі перебуває у шпиталі.

ІЄРАРХИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ПІД ЧАС СПІЛЬНОЇ МОЛИТВИ В РИМІ. — В неділю, 1-го листопада ц.р., о год. 5:30 по полудні, всі приявні тоді в Римі на Другому Ватиканському Соборі українські католицькі Владики взяли участь у Службі Божій, яку відслужив у семинарській молитовниці св. Иосафата ВПреосв. Архиепископ Іван Бучко в асисті Преосв. Володимира Маланчука і Плятона Корнелюка. Після Служби Божої ВПреосв. Ієрархи Української Католицької Церкви спільно відправили панахиду за спокій душі Слуги Божого Андрея Шептицького, що й видно на фотознімці. Стоять (зліва): *ВПреосв. Кир Іван Бучко, архиепископ і апостольський візитатор для українців-католиків у Західній Европі; ВПреосв. Кир Максим Германюк, архиепископ і митрополит Української Католицької Церкви в Канаді; ВПреосв. Кир Иосиф Сліпий, верховний архиепископ і митрополит, первоієрарх Української Католицької Церкви; ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, архиепископ і митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА, який у хвилині фотографування проголошує молитву: „Ще помолимось за спокій душі Слуги Божого Архиєрея Андрея і щоб було прощено йому всяку провину добровільну і недобровільну"; Преосв. Кир Ніль Саварин та Преосв. Кир Володимир Маланчук, біля ького дальше стоять Преосв. Кир Иосиф Шмондюк та інші Владики.*

Зима на Україні, не вистачає одягу для дітей

Київ. — На Хрещатику недавно відкрито кілька крамниць для дітей під назвою „Дитячий світ". Окремі крамниці названо привабливо і поетично: „Івасик", „Малятко", „Оксанка", „Червона шапочка"... Матері з дітьми, зрадівши такій новинці, хмарою посунули до тих крамниць взуття й одягу. „Бувають дні, — сповіщає кореспондент „Радянської України" з 3-го грудня, — що тут обслуговують до 20.000 покупців — надзвичайна тіснота"... Однак, покупці часто виходять звідти з порожніми руками і заплаканими дітьми. Бо, читаємо тамже: „Майже зовсім не задовольняється попит на дитячі білі сорочечки, на фартушки, рушнички та ряд інших товарів... Промисловість Київського раднаргоспу чомусь припинила постачання рейтузів, рукавичок, вовняних шапочок, дитячих панчішок"... Те ж саме — про чобітки й валянки, неохідні в умовах морозної зими, про „гарні плаття, шапочки, взуття для дівчаток-підлітків". „Бердичівська швейна фабрика надіслала до крамниці костюмчики, пошиті настільки незграбно, що їх довелося відразу ж завернути назад... Низької якости шкарпетки відвантажила Харківська панчішна фабрика, їх також довелося повернути назад"... Нема у що вдягти дітей у столиці України, а що ж діється там, куди, наприклад, заборонено їздити туристам?

ГРОМИКО ПРОМОВЛЯВ В ОН В ДАВНЬОМУ ТОНІ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ

Об'єднані Нації. — В понеділок 7 грудня ц. р. виступив, як перший з-поміж речників великодержав, совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, який запевняв, що СССР веде „ленінську мирову" політику, але тут-же лаявся проти З'єднаних Держав (не назвавши їх, зрештою, за іменем) за „імперіялістичну" й „колоніялістичну" політику у відношенні до Куби, В'єтнаму, Конґа і Кіпру. Громико одним дихом заявляв готовість Совєтського Союзу жити „в нормальних сусідських відносинах" з Німецькою Федеративною Республікою, та зараз же лаяв німецьких „реваншистів і мілітаристів" і таврував Західню Німеччину, як спадкоємницю 3-го Райху. Велику частину своєї промови Громико присвятив проєктові морської атомової фльоти, вбачаючи в тому проєкті насправді поширення атомової зброї на Західню Німеччину. Громико погрожував, що коли б Західня Німеччина приступила до участи в атомовій морській фльоті, то воно „утруднило б" справу з'єднання Німеччини. Але, зрештою, Громико не залишив сумніву, що Совєтський Союз надалі уявляє собі з'єднання Німеччини тільки на базі „двох Німеччин". Він прославляв Східню комуністичну Німеччину, як нібп форпост миру і спокою в Европі та поручав прийняти до Об'єднаних Націй обидві Німеччини, як рівнорядні членські держави. Громико особливо обурювався проти недавньої американсько - бельгійської гуманітарної акції, переведеної в Конґо. Не згадавши ні справи. Американський амлійських повстанців, Громико таврував ту американсько-бельгійську акцію, як „клясичний зразок" колоніяльного втручання в чужі внутрішні справи. Американський амбасадор Адлі Стівенсон заявив після тієї 45-хвилинної промови Громика, що „очевидячки світові цілі Совєтського Союзу не змінилися". Він сказав, що сподівається, що „таке говорення за зразками холодної війни є радше пропагандою, як політикою" та що для СССР „кожна акція будь-котрої держави в користь власної безпеки чи оборони безпеки й незалежности іншої країни є злою, якщо така акція суперечить совєтським аґресивним амбіціям скомунізувати світ". Але інші делеґати ОН висловлювали думку, що промова Громика була ще розмірно „поміркована" та що вона свідчить про продовжування совєтської політики „співіснування" — при акомпаніяменті лайок, погроз і власної підривної дії.

Найвищий Суд ЗДА проти расових обмежень флоридського стейтового закону

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА 7-го грудня одноголосно вирішив, що стейтовий закон на Флориді про заборону статевих зносин між білими й чорними не є згідний із Конституцією. Суддя Найвищого Суду Байрон Р. Вайт заявив, що Суд покищо не розглядає стейтових законів про заборону мішаних подруж між чорними й білими. Але рішення Найвищого Суду в справі статевих зносин між білими й неграми викликує сумнів, чи стейтові закони про заборону мішаних міжрасових подруж є згідні з Конституцією цієї країни. Опінія Суду є обережно зредаґована, і тепер виринає питання щодо законної заборони мішаних подруж в південних стейтах. Досі така стейтова заборона існує ще в 19-ох стейтах. Закони про заборону мішаних подруж обовязують в 11-ох південних стейтах та в таких пограничних стейтах: Делевар, Мериленд, Західня Вірджінія, Кентаки, Мізурі, Оклагома, Індіяна та Вайомінґ. Флоридський закон, в справі якого видавав рішення Найвищий Суд, є дещо інший. Він забороняє неодруженим білим і неграм займати ту саму кімнату вночі. Найвищий Суд вирішував таку справу: Біла панна Конні Гоффман і негр Дюї МекЛофін із Маямі Біч порушили були цей стейтовий закон в 1962-му році. Їх засудив стейтовий суд до кари 30-денного ув'язнення та до грошової кари по $150. Флоридський Найвищий Суд затвердив був цю кару, відкликаючися на рішення Найвищого Суду в справі подібного випадку в Алабамі в 1883 році. Але суддя Найвищого Суду Вайт твердить, що у випадку з рішенням в Алабамі Суд брав до уваги інші мотиви. Одночасно суддя Вайт заявив, що Найвищий Суд не торкається в своєму рішенні справи законности чи незаконности мішаних міжрасових подруж. Суддя Поттер Стюарт, підтриманий суддею Вілліямом О. Даґлесом, заявив, що Найвищий Суд повинен був гостріше виступити проти позбавлювання прав на основі расової різниці американських громадян. З цієї заяви виходить, що Найвищий Суд ЗДА визнає за неконституційні всі стейтові закони в справі заборони мішаних міжрасових подруж. Представники негритянського населення хвалять рішення Найвищого Суду як таке, яке змагає до того, щоб всі громадяни цієї країни мали всі права, без огляду на расу, — як цього вимагає Конституція ЗДА.

Митрополит Амврозій Сенишин дасть виясненя в справах Собору, Патріярхату і розговірної мови в Богослуженнях

Філядельфія. — ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА, який недавно повернувся, разом з іншими українськими католицькими Владиками, із третьої сесії Другого Ватиканського Собору в Римі, заповідає публічне вияснення в таких актуальних справах, як перебіг і рішення Собору, в справі Патріярхату Української Католицької Церкви та в справі розговірної мови в Богослуженнях, займаючи до цих справ своє становище. Первоієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА заповів ці вияснення і становище репрезентантам УНСоюзу і „Свободи" п. Йосипові Лисогорові і ред. А. Драгановi на авдієнції з кінцем минулого тижня. Вияснення і становище будуть подані у формі пресового інтерв'ю ще перед закінченням цього року.

В ГАМИЛТОНІ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ДУХА СТВОРЕНО НОВИЙ ВІДДІЛ УНСОЮЗУ

Гамилтон, Канада. — Минулої суботи, 28-го листопада 1964 р. тут відбулися основуючі збори нового Відділу Українського Народного Союзу, який постав при українській католицькій Церкві і парохії св. Духа, парохом якої є всч. о. Джурман. Створення цього Відділу є ділом директора Канадійської Канцелярії У. Н. Союзу, Богдана Зорича, головного радного й представника Канади в УНСоюзі, та місцевого активного громадянина і члена парохії, Романа Фаринича при прихильнім відношенні отця пароха. Після вступних зборів церковного комітету та інших парохіян, що відбулися 1 листопада ц. р., обо названі діячі зайнялися приєднанням до УНСоюзу тридцяти осіб, які стали основниками Відділу. Основуючі загальні збори відбулися в приявності кількадесяти членів громади. Вони схвалили оснувати окремий Відділ УНСоюзу, обрали його патроном полковника війська Гетьмана Б. Хмельницького, Івана Богуна, а як порядкове число одержали 462. Основники забезпечилися разом на суму $ 35,000. Продовжується акція поширення Відділу і є певність, що він ще до кінця цього року матиме бодай п'ятдесять членів. Основуючі збори відкрив Роман Фаринич, який запросив на предсідника Богдана Зорича, а на секретаря професора місцевого університету, І. Чорнейка. Після доповіді Б. Зорича про сімдесять років праці УНСоюзу для свого народу та інформацій про основи тієї організації, її статут та завдання і після вияснення постанов, які стосуються до Відділів УНСоюзу, обрано управу та контрольну комісію Відділу. Головою став д-р Ф. Й. Мартинюк, фінансовим секретарем Й. Роман Фаринич, рекордовим секретарем проф. І. Чорнейко, касиром Теодор Буртняк, заст. предсідника М. Джулинський. Головою контрольної комісії став д-р П. Крамер, а членами І. Дашко та Г. Іваник. Дбайливо дібрана управа Відділу дає запоруку, що Відділ втішатиметься повною громадською повагою і піддержкою та матиме найкращі умови розвитку. Слід відмітити, що голова Відділу, д-р Мартинюк, є головою місцевого Відділу КУК, а всі інші члени управи та контрольної комісії є видатними й активними громадськими діячами.

Франція погрожує Німеччині зірванням договору про приязнь і співпрацю

Париж. — Французький уряд повідомив Америку, що коли б Західня Німеччина приступила до здійснення пляну морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами, то Франція проголосить за неважний її півторарічний договір приязни і співпраці з Німецькою Федеративною Республікою. Таку інформацію мали передати американському амбасадорові Чарльсові Боленові, який швидко після того виїхав до Вашингтону і тепер є одним із тих, які з американського боку беруть участь в конференціях з британським прем'єром Гаролдом Вілсоном та членами його почету. Французький президент Ш. де Голль вважає, що французько-німецький договір мав стати підставою для військової і політичної єдности Европи. Коли ж — арґентує де Голль — Західня Німеччина, приступивши до спільної з Америкою атомової морської фльоти, „узалежнить себе" від Америки, то вона не змогла б діяти як незалежна „европейська" держава і бути партнером у „дійсно европейській єдності". Проте західньо-німецькі урядові кола заявили, що вони не дістали в цій справі ніякого повідомлення від Франції. Німецькі „деґолісти", лідери яких є кол. канцлер Конрад Аденауер і кол. військовий міністер Франц Йозеф Штравс, підтримують ідею европейської оборонної спільноти", але вони теж бояться погіршувати взаємини з Америкою.

Перед з'їздом письменників відбулось організаційне засідання Правління „Слова"

Ню Йорк. — У неділю 6-го грудня, в приміщенні Української Вільної Академії Наук, відбулося організаційне засідання частини членів Правління Об'єднання Українських Письменників у екзилі „Слово". У ньому взяли участь: голова Президії Об'єднання проф. Г. Костюк, С. Гординський, Ю. Лавриненко, П. Голубенко, Б. Бойчук та уповноважений Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова на ЗДА Л. Полтава. З'їзд „Слова" відбуватиметься 26 і 27 грудня рівночасно із з'їздом ОПДЛ з тим, що тільки в суто організаційних справах ці два письменницькі об'єднання матимуть окремі наради. На засіданні встановлено плян нарад, затверджено чотири доповіді, вирішено влаштувати виставку книги і Літературний Вечір для громадянства, що відбудеться у великій залі Українського Народного Дому в суботу 26-го грудня о 7 вечором. Всі інші праці з'їзду відбуватимуться в Українському Інституті Америки, де в неділю, 27-го від 10 г. до 1 г. матиме місце Симпозіюм на тему „Традиції і новотарство", з участю проф. Ю. Шевельова, У. Самчука, Ю. Лавриненка, Б. Рубчака, П. Голубенка, В. Барки. З'їзд закінчиться товариським вечором письменників та запрошених мистців і громадських діячів. Як повідомив проф. Г. Костюк, за кілька днів перед з'їздом вийде в Ню Йорку з друку Збірник „Слова" ч. 2 на понад 400 стор., у якому поміщено твори 24 авторів. Той збірник можна буде набувати у дні з'їзду в ціні $ 6.50. Збірник „Слово" ч. 2 відзначається багатством тем і жанровою різноманітністю — ствердив проф. Г. Костюк.

Степан Гавриш переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС у Філядельфії

Філядельфія. — В неділю, 6-го грудня ц. р., тут відбулися загальні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу Філядельфії, в результаті яких відомий союзовий діяч-організатор Степан Гавриш був переобраний на голову Комітету на чергову каденцію. Філядельфійська округа об'єднує всіх 36 відділів УНСоюзу та належить до найбільших в системі цієї організації. В загальних зборах взяв участь гол. предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір, як і трьох місцевих членів Головного Уряду УНСоюзу: голова Головної Контрольної Комісії д-р В. Галан та головні радні Іван Одежинський й Олена Штогрин. Звітуючи за діяльність Окружного Комітету та Відділів УНСоюзу округи в дотеперішній каденції, п. Гавриш звернув увагу на поважні успіхи в організаційній активності, зокрема участи Округи в організаційній кампанії з нагоди 70-річчя УНСоюзу, що може запевнити Окрузі перше місце в змаганнях у цій кампанії та здобути для неї перехідний прапор УНС. Крім союзової організаційної та інші активности, Округа та її Відділи проявляли активність і в загально - громадському житті, зокрема в активності місцевого Відділу УККомітету та в Комітеті Пам'ятника Шевченкові, піддержуючи їхні крайові акції. Всі ці та інші актуальні проблеми були опісля предметом широкої дискусії. Гол. предсідник Йосип Лисогір у своїй промові ґратулював Окрузі, її Відділам та їх проводові за успіхи в організаційній праці, характеристикою яких може послужити факт, що шість Відділів: 83, 153, 375, 383, 397 та 430 здобули в цьогорічній кампанії по більше ніж 25 членів кожний, а Від-

Степан Гавриш

діл 153-ій, головою якого є головний радний Іван Одежинський, а секретарем п. І. Скіра, здобув у цій кампанії 141 нового члена. П. Й. Лисогір в дальшому піддав загальну характеристику праці та успіхів УНСоюзу в цьому році в усіх трьох головних ділянках його активности: організаційній, господарській та культурно - видавничій. Д-р Вол. Галан, представляючи промовця, говорив про важливість і значення УНСоюзу в щоденному житті кожної громади та кожного громадянина. До нової Управи Округи, крім п. Гавриша, як голови, були обрані: інсп. Осип Бакай та інж. Іван Скіра — заступники голови, Петро Тарнавський і Артур Рогач — секретарі, Тихон Сеник — скарбник, адв. Данило Максимюк — зв'язковий, Олена Штогрин, Іван Одежинський, Роман Карбівник, Іван Домківський, Омелян Барилка, Йосиф Хома та Степан Филик — члени Управи. До Контрольної Комісії обрані пп. Мінчак Ковальчук, Івасечко, Ракочиі та Лупацій. Збори закрив п. Гавриш закликом до ще більше посиленої праці в новій каденції.

Кремлівські володарі лякаються появи нового большевицького диктатора

Москва. — Московська „Правда" з минулої неділі 6 грудня ц. р. принесла велику статтю, яка виступає не тільки проти „культу особи" себто одноособової диктатури на Кремлі, але й проти компартії, як диктаторського керівника усіх ділянок життя. Мовляв, партія має залишитись „політичним проводом", але партійні лідери не можуть „грати на всіх інструментах" і становити зіграну „оркестру". Грання на всіх інструментах партійним лідерством — пишеться в „Правді" — „не тільки псує музику і відкриває шлях до помилок та односторонніх вирішувань але й паралізує діяльність урядовцівн, які достаточно здібні розв'язувати конкретні справи." Тому „Правда" заповідає децентралізацію партійної системи та приділення більших прерогатив місцевим совєтам, які „остаточно вирішували б усі місцеві справи". Зате „Правда" закликає до дуже дбайливого добору, підвищувань та наділювання обов'язків — з увагою на збільшення відповідальности одиниць на видатних партійних становищах. „Правда" повторяє знову, щоб партійні збори на місцях не були тільки формальним затверджуванням ухвал керівництва, а щоб дискусія і рішення приймались „без страху". В цих справах заповіджено пленарне засідання Центрального Комітету компартії СССР вже на понеділок 7 грудня, після чого має засідати Верховний Совєт.

У Д-РА СТ. ВИТВИЦЬКОГО ВІДБУЛАСЯ НАРАДА В СПРАВІ 6-ої СЕСІЇ УНРАДИ

Ню Йорк. — Голова Союзу Соборних Земель України — Селянської Партії, В. А. Доленко, який кілька тижнів тому прибув сюди з Европи, інформує, що він відвідав президента УНР в екзилі д-ра Степана Витвицького і мав з ним півгодинну розмову, яка торкалася в першу чергу питань, зв'язаних з наступною Шостою сесією Української Національної Ради, що — як передбачується — має відбутися в першій половині 1965 року. Заторкнуто також справу скликання Світового Конґресу Вільних Українців, яку приготовляє ПАУК. В розмові з д-ром С. Витвицьким В. А. Доленко зупинився ширше на конечності поставити на денний порядок справу тісної співпраці в практичній політиці між Державним Центром УНР на чужині та Українським Конґресовим Комітетом Америки.

НТШ ВШАНОВУЄ РІЧНИЦІ ШЕКСПІРА ТА ГРАБОВСЬКОГО

Філологічна Секція НТШ влаштувала 5-го грудня в Українському Інституті Америки в Ню Йорку чергову Наукову Конференцію для вшанування річниць Вілліяма Шекспіра та поета Павла Грабовського. Конференцію відкрив проф. д-р В. Стецюк, який спинився довше на перекладах Шекспірових творів на українську мову та ставлення їх на українських сценах. З черги проф. д-р В. Безушко виголосив доповідь на тему „Генрі IV" Вілліяма Шекспіра, значення цієї драми та заввагн до її перекладу Т. Осьмачки. Проф. П. Савчук доповідав про життя і творчість поета та критика Павла Грабовського. По конференції відбулася цікава дискусія на порушені теми.

В АМЕРИЦІ

● **Сенатор демократ із Массачусетс Едвард М. Кеннеді** 3-го грудня встав із ліжка та зробив кілька кроків по кімнаті в шпиталі в Бостоні, Масс., в якому він лікується від 19-го червня, коли в катастрофі літака зломав був спину. Сенатор Кеннеді ставив ці перші кроки немов мала дитина, яка вчиться ходити. Лікарі вдоволені з лікування свого пацієнта і обіцюють йому повне здоров'я.

● **Переведені опитування** публічної опінії виявили, що в ЗДА в останніх роках зменшилося антисемітське наставлення проти жидів. Більшість американців оцінює жидів як окремих осіб, американських громадян, а не як членів окремої жидівської нації. В цій країні живуть 5.500,000 громадян жидівського походження. В країнах Південної Америки живуть 625,000 жидів, і їм старається допомагати Американський Жидівський Комітет.

● **В органі Комуністичної партії ЗДА** в тижневику „Ди Воркер" надрукована резолюція партійного проводу, в якій стверджується, що американські вибори з 3-го листопада „виявляють важливу перемогу народу", і що ця перемога „переносить політичну боротьбу на новий терен, в якому можливі є дальші перемоги".

● **Республіканка-сенаторка** з Мейну Марґарет Чейс Смит була вибрана на Жінку Року в Юнайтед Пресс Інтернешенел і при цій нагоді сказала, що сенатор Беррі Ґолдвотер програв вибори вже тоді, коли виголошував номінаційну промову та говорив про екстремізм. Виборці боялися на нього голосувати, бо гадали, що він хоче скасувати соціяльне забезпечення та може вести атомову війну.

У СВІТІ

● **На Раді Безпеки Об'єднаних Націй** все ще не закінчили нарад в справі подій на ізраїльсько-сирійському кордоні 13 листопада ц. р., коли-то згинули чотири ізраїльці і сім сирійців. Всі промовці в дискусії останнього четверга 3 грудня ц. р. таврували обидві сторони, за винятком Миколи Федоренка від СССР, який твердив, що джерелом неспокою на Середньому Сході є виключно тільки Ізраїль. Не прийнято ніякої ухвали та рішено зійтися знову — не визначивши докладного терміну.

● **Комунокитайський уряд** розподілив 6 мільйонів радіоучномовців, які стали одним із головних засобів комуністичної пропаганди й індоктринації в шістьох мільйонах містечок, сел і осель. Хатніх радіоапаратів в Комуністичному Китаї мало і можна дістати їх тільки після довгого часу вичікування та після прихильної опінії збоку місцевої комуністичної влади.

● **Комуністична Куба** пошукує через оголошення в англійських газетах фахівців до кубинського наукового осередку в Гавані. Першенство мають вчені з ділянок біохемії, радіохемії, нуклеарної науки і т. п. ділянок. Пропонується платню 11.200 дол. річно. Цей кубинський науковий центр покищо ще не діє; має відкритись з початком 1965 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чекі і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Розбурхане плесо нашого життя

Ще кілька тижнів і перейде до минулого 1964-ий Шевченківський рік, що напевно залишиться в історії нашого „биття" як один із найактивніших та найбурхливіших, коли мова про нашу спільноту у вільному світі взагалі, а в Америці зокрема. Як свого часу живий Шевченко полум'яним словом розбудив приспану українську національну стихію, так сьогодні, через 150 років після народження і понад 100 років після смерти нашого Кобзаря, українська стихія знову під впливом і знаком Шевченка наче прокинулася до нового, ще живішого, повнішого та різноманітнішого й активнішого життя. В цьому Шевченківському році розбурхалось море не так приспаного, як збайдужілого й отяжілого українського життя, виникли нові теми й проблеми, а з ними й нові устійнення та нові суперечності. Нові надії чергуються з новими тривогами, нові виклики породжують нові почини.

Усі ці явища, або бодай більшість з них, абсолютно позитивні, щонайменше такими вони можуть бути, якщо ми потрапимо їх відповідно скерувати й використати. Позитивними бо можуть бути також наші суперечності, бо з розбіжностей думок народжуються нові ідеї й нові концепції, активізуються їх оборонці і їх противники, оживає життя. І коли ми цього року записали в наші анали таку безприкладну в багатьох відношеннях подію, як встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, і перевели найбільш імпозантну врочистість його відкриття пам'ятної суботи, 27-го червня, то це, без сумніву, треба завдячувати насамперед самому Шевченкові і його безсмертним ідеалам, треба завдячувати пієтизмові, що його має кожний українець до свого Кобзаря, як і наполегливим зусиллям тих, що їх покликано очолювати акцію будови пам'ятника, та ентузіястичній піддержці цієї акції найширшими масами громадянства. Але ми також здаємо собі справу з того, що до повного успіху тієї акції на свій лад причинились і її противники та вороги. Відомо ж бо, що кожний удар, який не валить людини, часто її ще більше скріплює. Кампанія „Вашингтон Посту" проти пам'ятника, як і совєтські підступи та хитрощі, були для всієї акції великою загрозою. Але все це рівночасно скріпило завзяття тих, що цю акцію вели, свою негацією причинилось до мобілізації оборонців та до розбурхання тієї української стихії, що стотисячною масою продемонструвала свою силу у Вашингтоні 27-го червня.

Тим часом, у зв'язку зі самим пам'ятником, як і на тлі розбурханої ним стихії, почали — як згадано — відновлятись деякі давніші і виникати нові теми та проблеми, що хвилюють нашу громаду, викликають нові суперечності, нові акції і протиакції.

В таких обставинах і на такому тлі вітальна роля припадає пресі і рішальне значення має вірна, точна інформація. Подане недавно повідомлення про дозвіл на частинне введення розговірної мови в Богослужения в Українській Католицькій Дієцезії Стемфорду і опісля авторитетне спростування та вияснення того повідомлення може послужити прикладом складности та відповідальности тих завдань, що їх має наша преса, яка не розпоряджає ані достатніми фондами, ані кваліфікованими силами, щоб могти ці складні завдання виконувати з вимаганою найбільшою скрупулятністю та відповідальністю.

Згадаймо тільки про деякі з важливіших проблем, що впродовж останніх тижнів і місяців є об'єктами загального зацікавлення і темами щоденних розмов. Маємо на думці в першу чергу справу Українського Патріярхату, справу Пропам'ятної Грамоти, призначеної для вмурування в постамент пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, справу „контактів" із відвідувачами з Совєтського Союзу та деякі інші.

Читачі мають оправдані претенсії до „Свободи", що вона ще й досі не дала про всі ці справи вичерпних інформацій. Приклад з вісткою про введення розговірної мови в Богослуження дає відповідь і вияснення на цю проблему. „Свобода" не хоче і не може дозволити собі — в найкращому інтересі своїх читачів — подавати неперевірені вістки, публікувати плітки та вигадки і — як кажуть американці — „скакати до висновків" без фактів і доказів. Читачі можуть сказати, що місяця, двох або й трьох досить, щоб вістку перевірити і подати. Це правда, але не завжди. Американській пресі, що розпоряджає найбільшими і наймодернішими засобами, часом приходиться місяцями перевіряти поодинокі справи, що ж тоді українській газеті, та ще в українських обставинах. Брак вістки є половиною лиха в порівнянні з фальшивою вісткою.

На згадані теми в архіві редакції „Свободи" зібрано вже цілі — можна сказати — гори матеріялів. Їх сконденсований огляд буде надрукований в редакційних чи авторських інформаційних статтях у „Свободі" вже в найближчих днях. Сподіваємося, що ті інформації уможливлять нашим читачам краще і повніше зорієнтуватись у розбурханих хвилях нашого теперішнього життя і поробити з цього правильні висновки, в чому ми постараємось їм допомогти також і з'ясуванням нашого редакційного становища чи пригадкою становища, вже раніше з'ясованого.

Великий почин

Започатковане видатним українським музикологом проф. Зіновієм Лиськом і здійснюване заходами окремого громадського ділового комітету в Ню Йорку під фірмою УВАН видання монументального десятитомового збірника „Українські народні мелодії" є, як це стверджено в повідомленні „Свободи", „великим науковим, культурним і видавничим подвигом, який заслуговує на всебічну підтримку".

Уже самий перегляд одного, виданого тількищо, 2-го тому цього збірника свідчить про ту велетенську, неоцінену працю, що її провів його упорядник і редактор, подавши в цьому томі 1250 народних мелодій з усіхусюд України, що були досі порозкидувані по різних, часом недоступних українських, польських і російських виданнях. А треба ще зважити, що все це видання охоплюватиме в цілості коло 11 500 мелодій. З другого боку, плян, об'єм і засяг цілого збірника вражають своєю монументальністю. Такого видання не мають і не матимуть скоро інші слов'янські народи, не спромоглися досі на таку публікацію також і деякі великі західні державні нації. Якщо колинебудь і виходило таке чи подібне видання в тій чи іншій країні, то його реалізували великі й багаті наукові установи, з допомогою державних дотацій. Не видно досі і навіть не заплановано подібного корпусу народних мелодій в нібито незалежній Українській ССР. Здійснює його у важких еміграційних умовах, заходами і жертвенністю нечисленних меценатів - жертводавців, гурт громадян-ентузіястів і один-однісінький український науковець, що вклав у цей почин працю багатьох десятків років свого працьовитого життя.

Проф. Зіновій Лисько і видавці його праці започаткували монументальне діло. Патріотичним і громадським обов'язком усієї української спільноти у вільному світі є допомогти їм довершити їхній почин на славу української пісні, науки й усього українського народу.

О. Д-вич

НЕ СКРІЗЬ ОДНАКОВО...

Париж. — Де Голль нотує успіх за успіхом, але не обходиться й без труднощів. Не скрізь вдається йому однаково.

Безперечно добився він поважних успіхів у Південній Америці. Деякі противники могли сміятися, що наобіцяв він там більше, як може дати, але це неправда. Він обіцяв дати „дещо з французького гнія", і це дасть завдяки культурним договорам з поодинокими державами Латинської Америки, які підписано вже після подорожі. Можна говорити багато на тему, як де Голль дасть професорів чи інженерів до Еквадору, коли їх бракує у Франції? Але ті, що так говорять, забувають одне: книжок у Франції не бракує, і їх можна експортувати. Вистачить також спеціялізованих у навчанні мови вчителів, яких стягнено з усамостійнених колоній чи протекторатів, які повиїздили були по війні з країн, що попали під московську зверхність і які до нормальних французьких шкіл не конче надаються.

Але на цьому успіх його подорожі не кінчається. Він здобув у різних країнах симпатії, нав'язав безпосередні контакти, і вислід цих контактів виявиться на форумі, наприклад, Об'єднаних Націй. А там напевно Франція матиме підтримку, і, коли революції відразу не буде, то все ж нова орієнтація країн латинської культури матиме поважне значення. І нема сумніву, що ЗДА цю вагу відчують і з нею рахуватимуться. З другого боку — Франція дасть свій вклад, щоб утримати країни Південної Америки по боці Заходу, щоб послабити в них тихий, але виразний політичний та пропагандивний наступ Москви.

Можна висловлювати всілякі застереження до позиції де Голля щодо атомової сили, але його виступ у Страсбурґу з пропозицією створити окрему атомову ударну силу об'єднаної Европи „шести" — це безперечний успіх. У цій справі може бути багато тактичних чи стратегічних ходів, багато відступів, довгі торги, задирання і сварки, але Европа матиме свою більш чи менш незалежну ядрову силу.

Певно, не буде це французька сила, що давала б Парижеві геґемонію над Европою, бо цього не хочуть ні німці, ні італійці, ні держави Бенелюксу. Але не буде це також американська т. зв. мультилятеральна сила, якої не схвалюють навіть поважні американські військовики, що знають психіку відродженої Европи. Німці поступляться, бо тут англійці бодай посередньо підтримають Францію.

У кожному разі можна сміливо сказати, що внутрішня опозиція де Голля зреклася цього коня: вона вже не виступає проти „амбіцій де Голля мати атомову бомбу коштом трудящих для задоволення власної мегальоманії". І коли ця опозиція перестала їхати на цьому коні, то не тільки тому, що продукція атомової бомби й зброї взагалі посилює досліди в цій необхідній для кожного народу ділянці, але й тому, що в бюджеті ця справа приносить користь здобутками в різних ділянках. Навіть комуністи не дуже кричать про це.

Це має свій наслідок і назовні. Не маючи підтримки всередині Франції, і американцям буде важче зломити позицію де Голля.

Але не можна вигравати на всіх відтинках. Вигравши у цих великих справах, де Голль ще виграв у парляменті схвалення бюджету й господарського пляну. Це було не так то й важко після успіхів попереднього пляну й зросту добробуту. Стабільність французької валюти при одночасному захитанні господарської сили Великобританії, яка дістала далеко більше американських кредитів та інвестицій, була найкращим аргументом уряду Помпіду.

Зате довелося зазнати поразки в Сенаті у справі Альжиру. Тут сталося те, чого ніхто не сподівався: Сенат не схвалив кредитів для Альжиру, що становлять 28% усіх зовнішніх витрат Франції. Не схвалив тому, що поставив питання людей, одиниць понад „високу політику".

Згідно з договором в Евіяні, Франція була зобов'язана давати Альжиру кредити на упромисловлення, оплатити кошти земельної реформи й утримувати вчителів по школах. Альжир зобов'язався забезпечити упривілейоване положення 120 тисячам (було понад мільйон) французів, які там залишилися. Але, замість упривілейованого становища, французи мають багато прикрощів, що зрозуміло, коли взяти на увагу останні місяці перед Евіяном, протягом яких ОАС вчиняла страшні масакри, щоб зірвати можливість зговорення між урядом Франції і альжирським підпіллям.

Конфіскати майна проходили поза всякими законами, відібрано землю без попередження, а відшкодування має заплатити Франція. Але найгірше — загальна непевність, яка посилюється ще й браком нормального порядку. Від 1961 по кінець 1962 року пропали були безвісти яких три тисячі французів, в тому числі багато дітей і жінок; половину знайдено, другої половини нема. Може вони десь ув'язнені, а найправдоподібніше — згинули.

Тож Сенат став на становищі, що не можна говорити про „високу політику", коли уряд не може запевнити безпеки своїм громадянам. Та це далеко не значить, що політику уряду зірвано. З Сенату закон піде назад до Палати Депутатів, а потім знову повернеться до Сенату. За другим разом голосування виглядатиме інакше. Уряд свої кредити Альжирові дасть, бо важливіше утримати Альжир в орбіті Заходу й зокрема Франції, як змагатися за людей, що вже й так не живуть. Та й хіба мало загинуло безвісти альжирців у воєнній завірюсі з такої чи іншої вини французів?

Але голосування Сенату — це прикрий удар по престижу де Голля. Коли до цього додати можливість страйків у всіх секторах, деякі робітничі синдікати говорять навіть про генеральний страйк на 24 години, то це ще прикріше. В парляменті голосно говориться про відставання Франції у ділянці будови мешкань і битих шляхів, про недотягнення в шкільництві.

Для передвиборчої кампанії — це має і матиме своє значення. Але не остаточне, бо хто може протягом кількох років відробити залеглості, що накопичилися ще з-перед війни? Ні автострад, ні шкіл не збудувати за рік, а вчителів треба вирощувати роками. Найболючіше виглядає закид, що уряд не розправляється з катастрофічною системою торговельних посередників, але треба припускати, що де Голль цю справу залишає на період безпосередньої виборчої пропаґанди, тобто на початок наступного року. Годі бо уявити, щоб він, який не побоявся капіталістів, заінтересованих у втриманні Альжиру, побоїться посередників, далеко слабших від „альжирського кляну".

Найгірше для нього і для Франції — що час іде, і Великий Шарль старіється. Вже навіть кажуть, що він не кандидуватиме на черговий мандат президента. Та тут уже де Голль нічого не винен. І коли він не виграє боротьби зі старістю, то за це ніхто на нього не кине каменем.

Між Капітолем і Білим Домом

СТОЛИЦЯ У ВИБОРЧОМУ КОЛОВОРОТІ

Ще йшов жовтень, і далеко було до виборів, ще далі до інавгурації нового президента в січні, а вже будували на Капітолійській площі інавгураційні влаштування. Наперед виросла посередині висока сталева вежа для преси, радіо й телевізії, потім на головному портику Капітолю і на широких сходах перед ним — головна трибуна для президентського акту присяги; по обидва боки розтягнулись довгі ряди сиджень для достойників і почесних гостей. Пахло живицею різане дерево найкращої якости.

Так було чотири роки тому. Але для мешканців столиці сьогорічне приготування мало нове, історичне значення. Досі на цій пишній трибуні вступав в уряд новий почесний мешканець Вашингтону — запрошений цілою країною, крім самого міста Вашингтону. Край посилав його до Білого Дому, не питаючись мешканців міста, в якому стоїть Білий Дім. Бо мешканці столиці не мали права голосувати за президента. Вони втратили це право ще тоді — сто шістдесят років тому, — коли територію міста викроєно зі стейту Мериленд і створено з неї столичне місто — Дистрикт Колумбії. Так вимагала Конституція. І треба було півтора століття змагань за рівноправність громадян Вашингтону, аж поки 23-тя поправка до Конституції, ратифікована в березні 1961 року, не принесла перемоги. Тепер мешканці столиці можуть віддавати свій голос за кандидатів свого вибору: покищо тільки за президента і його заступника.

Отож були ці столичні вибори 1964-го року також гучним святкуванням тієї перемоги.

Для американця, з його політичною філософією належних йому прав, привілеїв, свобід, проголошуваних і повторюваних безнастанно від Декларації Незалежности починаючи до партійних програм модерної доби, — право голосування видається есенцією громадянських прав, основним символом демократичної системи, політичного статусу в громаді. В дні виборів репортери збирали враження виборців — і відповіді були стереотипні: „Нарешті я почуваю себе людиною"... „Щойно тепер я — повноправний громадянин"... „Аж тепер я справжній американець"... Старі люди, інколи у візочках, бо вже не всилі ходити, виглядали як молодики. Може за чотири роки, коли голосування буде вже старим правом, не підуть вони до виборів, байдужі, як мільйони їхніх братів.

Ще задовго перед відкриттям виборчих приміщень почали розтягатися черги виборців. Вправді, коли оголошено реєстрацію управнених, далеко не всі приголосились як слід. Але ті, що вписались, пішли до виборів на 90%.

Так ось великим натовпом голосував Вашингтон, столиця, у своїх перших президентських виборах, з гамором і хвилюванням. Але він голосував також з виразною думкою, з переконанням.

Якби містерові Голдвотеру пощастило і постелився йому шлях у Білий Дім, то це напевно не було б з помічччю голосів столиці. Тут, у місті Білого Дому, він мав би справді мало приязних сусідів: всього один на кожних шість мешканців столиці виявився прихильником республіканського кандидата.

Коли країна дала мандат демократичному кандидатові на 62%, то столиця піднесла цей відсоток до повних 85, а в деяких дільницях до 99. Ніхто не сумнівався, що перемога Джансона в Дистрикті Колумбія буде певною й значною, хоч може не аж такою. Суспільний склад населення давав на це запоруку.

Наперед слід врахувати негрів: їх у столиці вже значно більше як половина. По партійній лінії вони не всі демократи. Правда, в місцевій Демократичній партії є їх яких 60%, але й у Республіканській не менше як 20%. Та в дні 3-го листопада 1964 року не було в них партійних бар'єрів. Тут йшлося про вибір людини, про яку їм сказали, що вона „проти всього, за що стоять негри". Тож республіканці - негри вийшли голосувати „проти Голдвотера". І справді, було це голосування радше „проти", як „за". Це в їхніх дільницях дістав Джансон 99% голосів.

Негритянська більшість у метрополії це, без сумніву, одна з її особливостей. Треба сподіватись, що вона в майбутньому, ще більше як тепер, витисне своє тавро — культурне, економічне, соціяльне чи політичне — на столиці американської нації.

І також немає сумніву, що інша особливість суспільного складу столиці — це її урядниче обличчя. Коли в країні державні урядовці зникають у масі, тут вони творять основну клясу населення, з усіми її характеристичними рисами, позитивними й неґативними. Цей урядничий елемент очевидно також відіграв поважну ролю у виборчому висліді Дистрикту Колумбія.

Не можна дивуватись, що урядовці, а за ними й їхні родини, а ще за ними й ті всі місцеві купці та підприємці, що живуть із гроша, видаваного урядовцями, прямо зацікавлені в їх матеріяльній сторінці. Урядовці добре слідкують і добре знають, хто і як голосує в Конгресі у справі підвищення їх платень, соціяльного забезпечення, відпусток і т. д. Тут Голдвотерів рекорд дуже скромний, радше неґативний. А його наставлення проти федерального уряду в засаді мусіло викликати, хоч може й натягнене, враження, що він взагалі готовий зліквідувати урядничий стан.

Тому не тільки в самому Дистрикті, але й в Метрополітальній Окрузі з частинами Мериленду й Вірджінії, де урядовці становлять абсолютну більшість, демократичний кандидат мав успіх багато вищий, як в решті країни. Навіть чимало республіканців-урядовців віддало свій голос за Джансона. Зате два республіканські кандидати до Палати Репрезентантів з тих же підміських округ побили своїх демократичних противників: вони в минулому причинились своїми голосами до закону про підвищення платень урядовців...

Треба думати, що ця „урядничa психологія" теж в більш загальному аспекті сприяла перемозі Джансона. Можна по-різному аналізувати виборчі програми й кличі обох кандидатів. Та, здається, можна звести їх до спрощених обіцянок, бо ці обіцянки найбільше промовляють до почувань пересічного виборця. Коли Голдвотер говорив, може навіть незручно, про речі, які пахнули війною, атомовою бомбою, обмеженням соціяльного забезпечення, то Джансон вибрав простий і принадний клич: „піс енд проспериті" — мир і добробут. Дарма, що ці опортуністичні кличі напевно не принесли б чести тим піонерам, які добували й будували цю країну, у наш час вони найбільше промовляють до смаку пересічного американця.

Мир — може навіть дуже зближений до „миру за всяку ціну", і матеріяльний добробут — більше долярів, вигідніше життя, ще одне авто, ще м'якший фотель, забезпечення праці, відпусток і емеритур — які принадні життьові ідеали модерної людини... І здається, що вони найближчі такому типові людини, яким є пересічний урядовець, особливо федеральний. В старій Европі — це був престиж, соціяльна позиція, приналежність до респектованої кляси. Тут — це „джаб", який дає забезпечення тим, у кого світогляд не має вже ризикових поривів, дає уміркованi матеріяльні засоби тим, хто має уміркованi життьові бажання. Нехай відчуває так тільки пересічна маса урядовців, а не амбітні одиниці, але це власне на масі сперті виборчі висліди. Так ось виборчі кличі - обіцянки переможця знайшли вдячний відгомін у столиці, а цей відгомін практично проявився у виборчій урні.

Так прогуло виборче похмілля столиці. Тепер очікує всна інавґураційного похмілля, бо цьогорічне має бути найпишніше в історії, відповідне до перемоги і відповідне до стилю переможця — „текcас стайл".

Ю. С.

РОМАН МІХНЯК

ПРОБЛЕМИ НАШОГО ЗДОРОВ'Я

(І)

Важливою проблемою, яку треба зрушити з місця, є справа нашого здоров'я, вітальности й довшого життя.

Переглядаючи некрологи в українській пресі, бачимо, як багато наших визначних людей умирає в молодому віці. Вмирають і звичайні люди, вмирають передчасно молоді й старші.

Велика смертність у середніх роках (між 40 і 60 роком життя) спричинена різними недомаганнями як: нервове знесилення, високе тиснення крови, склероза, апоплексія, серцеві недомагання, ниркові, рак і інші.

Щоб запобігти цим недомаганням L. Jean Bogert, Ph. D. (Nutrition and Physical Fitness, Philadelphia, 1960), радить:

1) Зменшити кількість їжі, зберігати нормальну вагу.

2) Бути дуже уміреним в уживанні товщів (уникати тваринних), м'яса, яєць, соли й приправ; пити багато води.

3) Бути на свіжому повітрі, багато рухатись, але уникати перевтоми.

4) Більше відпочивати.

5) Культивувати ментальну гігієну, уникати нервового напруження.

W. W. Bauer, M. D. (Americans Live Longer, New York, 1940) каже, що добре здоров'я вимагає здорової душі в здоровім тілі.

Люди в середніх роках мусять мати щось більше, як здорове тіло. Вони мусять мати філософію здоров'я, філософію життя, щоб пристосуватись до труднощів старшого віку.

Недуги, коротке життя звичайно спричинені невідповідною філософією здоров'я. Медицина може тепер багато допомагати, більше як колинебудь. Але це ще не все. Наш філософічний погляд може мати вирішальний вплив на наше здоров'я і довше життя. Та й це ще не все!

Мусить бути такий філософічний погляд, щоби це наше життя було гарне, корисне, таке чарівне, як у найкращих наших юних літах.

Є тисячі хворих і вмираючих кожного дня, але найбільше тому, що поступ і осяги медицини не промостили собі ще дороги персонально до кожної людини. Це і є причиною, що важко знайти здорових людей. (Carl Malmberg: 140 Million Patients, New York, 1947).

В нашій добі люди передчасно старіють. Великий поспіх, замало сну, відпочинку, невідповідна їжа, постійні турботи — ослаблюють здоров'я, ослаблюють кровоносні судини, серце.

Надмірна вага вбиває

Статистика показує, що чим більша вага, тим більший відсоток смертности. Людина товстіє через надмірне споживання їжі. Товсті люди легко занедужують на цукрицю й склерозу.

В Америці найбільш товста (жирна) їжа, чим будь-де у світі. Тому і вмирає найбільше людей на серце, на зціп крови, склерозу (Peter J. Steincrohn, M. D.—How to stop killing yourself, New York 1951).

Харчування — найважливіша проблема доброго здоров'я.

Через раціональне відживлювання організму можна не допустити до багатьох недуг і осягнути 100 й більше років життя.

Загальне відживлювання тепер є найбільш нездорове за всі часи. Харчі повинні бути не рафіновано-вишукані, не насичені хемікаліями — їх треба споживати у природньому вигляді.

Наукові досліди показали, що товсте харчування, особливо ж тваринні товщі — це смертельна загроза для старших. Надмір товщів викликує серцеві недомагання.

Після дуже товстої їжі червоні тільця крови — червонокрівці — можуть злипатися, і так може постати зціп крови (тромбоза). Занадто товсте харчування може викликати склерозу, через збільшення холестеролю. Люди переїдаються, бо їжа справляє приємність. Але велика кількість їжі відбирає у нас енергію та врешті-решт веде до нещастя.

Фізичні вправи

Найкращим ліком на серцеві недомагання, крім дієти, є фізичні вправи, які збільшують силу й енерґію. Тоді збільшується активність всього організму, збільшується наплив поживи до клітин, циркуляція крови і через глибоке дихання — приходить більше кисню до крови.

Древні греки дуже дбали про фізичну культуру. Стреміли вони до досконалости душі й тіла. У грецьких різьбах подивляємо красу людського тіла. З фізичною здібністю йде впарі й духовий розвиток.

Лікар Warren R. Guild у книжці How to Keep Fit, New York 1962, пише: „Хто вправляє, той не товстіє. Завдяки вправам розвиваються м'язи, бадьорість, зручність і організм стає відпорним на різні недуги. Приходить добрий сон, добре травлення, швидше мислення, добре загальне почуття. Фізкультура впливає на еластичність артерій, корисно впливає на тиснення крови".

Треба вправляти, доки серце ще здорове.

Лікар Paul White, фахівець серцевих недуг, заявляє, що його 40-річна практика показує, що через фізичні вправи можна уникнути склерози — найбільшої епідемії теперішнього часу. Звідси висновок: бути бадьорим і довше жити — або передчасно вмирати!

Через вправи дістається більше крови до капілярів, більше кисню, а тоді зростає бадьорість.

Під час спочинку організм бере приблизно 250 кубічних сантиметрів кисню з повітря на хвилину, а під час сильної активности кількість кисню доходить до 4,000 кубічних сантиметрів на хвилину.

Пересічний американець важить на 20 фунтів більше, ніж потрібно. Причиною надмірної ваги є затовщення, забагато страви — замало руху. З допомогою вправ, руху — легше втратити зайву вагу, чим самою дієтою. Спорт і вправи усувають товщ, збільшують м'язи. Організм набирає приємного вигляду, людина стає певнішою, виглядає і почувається краще.

Добре вранці вставати й тоді вправляти. Вже по короткім часі через вправи збільшується жвавість, задоволення, урівноваженість. Вправи треба лучити з відповідною дієтою, раціональним відживлюванням.

Треба витворювати позитивний спосіб думання, витворювати позитивну філософію життя. Нам треба творити новий тип української людини.

У великих змаганнях за своє існування і свою державність український народ мусить виявити максимум енерґії, вітальности. Найбільше треба впливати на молодь, щоб зберігала своє здоров'я і красу свого тіла. Батьки, виховники, лікарі можуть витворити у молоді ідеал здоров'я, краси й розуміння, яка погана справа — недуга і яка гарна — здоров'я.

З ЖИТТЯ В РОЧЕСТЕРІ, Н.Й.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Історичну дату Листопадового Зриву українці Рочестеру відзначили святочною академією. Першого Листопада, в Українському клюбі. Заля була замала, щоб помістити всіх, що прийшли віддати честь героям слави. Понад сотня людей змушені були відійти, за браком місць. Каса „дописала" знаменито, реферат, мистецька частина, — варті похвали.

Академію розпочато американським гимном, який проспівала Параня Мілер. Запрошений із Боффало проф. Созонт Саган прочитав реферат про революційно-визвольну боротьбу нашого народу, проаналізувавши Листопадовий Зрив.

В мистецькій частині програми взяв участь чол. хор „Сурма", диригент інж. Я. Матковський. Виконано в'язанку стрілецьких пісень та інші пісні. Хор добре зіспіваний, зріс в кількості і голосово, і є поважний кандидат на професійну співочу одиницю. Зеня Діпшак (Пласт) продеклямувала „Листопад". Богдан Сінгур (СУМ), деклямував „Живи Україно!" Обидві деклямації були добре підготовані.

Дві мелодійні пісні: „Синя чічка" і „Ой впав стрілець", муз. Гайворонського, виконав дует в складі пані А. Перута і М. Клімців. Акомпаньювала пані Софія Майкевич. Тематичне пісень і досконале виконання справили добре враження.

Програму Академії складено так, щоб сольоспів пані Галини Тимочко-Колодуб був при кінці імпрези, бо її виступ завжди лишає приємне враження.

Пані Галя співачка з сильним і добре поставленим голосом артистки оперного співу. Від низьких і до найвищих нот її голос милозвучний. І цим разом публіка із захопленням слухала її співу, нагородивши виконання рясними оплесками. Фортепіяновий супровід був панни Лесі Борисенко, студентки музичної консерваторії.

Пані Галина Тимочко-Колодуб ніколи не відмовляється взяти участь в місцевому концерті. Вона виступає як солістка в інших українських мистецьких імпрезах в Америці і Канаді, — скрізь і завжди без фінансового заінтересування, що їй належить її признання.

При цьому треба згадати, що мистецьке оформлення сцени належить п. Е. Загачевському, який до того має добру руку. Образ Першого Листопада нарисований із смаком артиста, що має талант.

Х. Дов.

50-річчя УСС і 20-річчя Української Дивізії

15 листопада відбулась тут святочна імпреза для вшанування 50-ої річниці вимаршу УСС-ів в поле і 20-ої річниці бою Укр. Дивізії з большевиками під Бродами.

Це Свято влаштовано в Укр. Нар. Домі при Кліфорд ев. Займався тим спеціяльний комітет зложений з членів тут. Відділу ОбВУА і станиці І-ої Укр. Дивізії.

На Свято зійшлось понад 200 людей. Відкрив його побр. Кольцьо з відд. ОбВУА, потім передав слово д-рові В. Мотилі, бувш. Дивізійникові, тостмайстрові імпрези.

Він вив'язався із нелегкого завдання, вітаючи приявних гостей, живих ще бувших УСС-ів (було їх 7, восьмий тяжко хворий не міг прибути) і учасників бою під Бродами, відпоручників 26-ох організацій та членів ОбВУА і І-ої Дивізії УНАрмії.

Подав теж програму Свята мистецьку частину якої виконували артисти з Канади.

Заки „почалась мистецька частина, приявні Всеч. о. Чавс і голова місцевого відділу ОбВУА д-р Рубінгер вручили Всеч. Отцю Степ. Городецькому, бувшому четареві УСС, надісланий від Гол. Управи залізний хрест заслуги під гарячі оплески присутніх.

В мистецькій частині виступав П. Радко. Його лагідний ліричний тенор і гарна постава припали всім до вподоби. По нім співала Наталя Вавш. Її звучний сопран особливо у вищих тонах зискав заслужені оплески.

Опісля співав знаний вже в Канаді і ЗДА артист-співак П. Ярошевич-Манько. Його басбаритон помимо поважного віку не стратив ще кольориту, — а володіє своїм голосом П. Ярошевич по мистецьки. На закінчення панове Ярошевич і Радко проспівали дует „За сонцем хмаронька пливе".

Усім співакам акомпанювала п-ні Ярошевич. Один був брак, але не по стороні артистів: заля не є акустична!

В перервах між поодинокими точками співу вітав своїх товаришів по зброї п. Ігор Чмола, був. дивізійник (член Гол. Управи).

Так і видно було, що говорив від серця і тим з'єднав собі всіх та зібрав належні оплески.

Крім нього ще щирий привіт бувшим УСС-ам та учасникам бою під Бродами зложив голова Відділу ОбВУА, д-р Рубінгер.

Опісля подали учасникам Свята смачний обід; який благословили Всеч. о. Чавс і о. Городецький, а кінцеву молитву провів Всеч. о. Тимочко з церкви св. Йосафата.

В похвалу Комітетові треба зазначити, що обід відбувся без алькохолевих напоїв.

Свято закінчено відспіванням нац. гимну.

Наприкінці Всеч. о. Городецький як найстарший віком і рангою УСС, подякував Комітетові за влаштування імпрези, а всім присутнім за участь в ній.

Вполудне того ж дня відправив парох церкви Богоявлення Всеч. о. Городецький Службу Божу в намірені живих ще УСС-ів і членів І-ої Дивізії, а потім враз із Всеч. о. Чавсом панахиду по поляглих і померших уже УСС-ах та членах І-ої У. Дивізії. Співав муж. хор „Сурма" під кермою інж. Матковського.

Приявні були: Пласт, СУМ та ще деякі організації з прапорами.

Петро Зубрицький

Листопадова Академія в Бостоні, Масс.

Сорокшосту річницю Листопадового Зриву — Українського Народу на західноукраїнських землях і проголошення Незалежности — Західноукраїнської Української Народної Республіки, та п'ятдесятьліття зорганізування Легіону Українських Січових Стрільців і вимаршу їх до бою з найбільшим ворогом Українського народу — Росією, відзначено 1-го листопада панахидами за поляглих українських вояків, які відслужено в церквах обох віровизнань, а по полудні Святочною Академією.

Академія розпочалась відспіванням америк. національного гимну при співучасті мандоліновоі оркестри Юного СУМА. Д-р Іван Олексишин, професор Бостонського Універсітету і культурно-освітній референт Відділу УККА виголосив вступну доповідь, при кінці якої зарядив мовчанку для вшанування світлої пам'яті поляглих в боях українських вояків в обороні незалежности Українського Народу. Під час мовчанки на залі, мандолінова — оркестра Ю-СУМА відіграла жалібний марш.

Святочну доповідь про зорганізування легіону Українських Січових Стрільців, їх бої з ворогом Українського Народу — Росією, їхню ролю в Листопадовому Зриві, його значення для Українського Народу і проголошення Незалежности Західної Української Народної Республіки, виголосив д-р Ярослав Корольчук, лікар з Повтукет біля Провіденс, Р. А. По цій глибокій змістом доповіді мандолінова оркестра Ю-СУМА відіграла „Марш курення бойків" — пісня УПА і „Ми діти козацького роду" — слова В. Дубини, музика Л. Безкоровайного. Пісню „До сонця" — слова О. Веретенченка, музика Л. Безкоровайного, попереджено деклямацією „Листопад" — слова Р. Купчинського, яку з чуттям виголосив молодий юнак СУМА Андрій Мельник.

Рецитацію „Листопад" — слова Вільшини, гарно виконали пані: Бандера, Віндсор і Я. Шудлюк, при співучасті п. Матківської, всі членкині Союзу Українок Америки.

На окрему увагу заслуговує деклямація „В день Першого Листопада", яку з відчуттям виголосила панна Аделя Киричок, також членкиня СУА. При кінці мистецької частини виступили чотири пластуни, які відрецитували вірш „Прапори наші" — слова Я П'ясецького.

Святочну Академію закрив голова Відділу УККА п. Степан Бойчук, заохочуючи приявних до співпраці та вплачування Національного Датку. По відспіванні українського національного гимну в супроводі мандолінової оркестри Ю СУМА, — закінчено Академію.

Щира подяка належиться всім виконавцям програми, п. Миколі Калінченкові за таке гарне підготування молоді Ю-СУМА, яка гарно відіграла кілька пісень і п. Головінській за намалювання образу, який зображав Катедральний храм Святого Юра у Львові і за прибрання сцени. Відповідальний за ці святкування був культурно-освітній референт Відділу УККА.

І. О.

Відлітають сірим шнуром . . . Гідно вшануймо їх пам'ять

Тяжкі, болючі втрати понесла городенська земля. За дати б лише таких її визначних синів, що недавно відійшли — у вічність, як відомий педагог і науковець, колишній директор гімназії д-р Іван Ве..., визначний громадський діяч б. директор Повітового Союзу Кооператив і голова Сільського Господаря адвокат Теодор Матейко, заслужений директор ПСК, економіст інженер Іван Семків, співробітник і організатор Городенщини, голова Надзірної Ради Українбанку адвокат д-р Василь Кассіян і багато інших.

До цієї сумної громади дічів приєднався в останньому часі д-р Володимир Б'ялий. Це така маркантна, виїмкова постать, що годі не присвятити їй принаймнє коротки згадки.

Народився він 1901. р. в селянській сім'ї в Городниці над Дністром.

Батько його доконав своєю енергією, працьовитістю, підприємчивістю і хистом дійсного чуда. Він одідичив по своєму батькові 2 морги поля, а умираючи залишив своїм дітям близько 200 моргів поля, нафтові брутта в Бориславі і фабрику у Винниках.

Свою невичерпну енергію, запал до праці, сприт і хист передав він своєму синові Володимирові. Він післав його до української гімназії в Коломиї. А коли вибухла 1-ша світова війна, студент Бялий зголосився в ряди Українських Січових Стрільців і там змагався за волю України аж до закінчення наших визвольних змагань. Після повороту додому закінчив гімназійні студії і вписався на ветеринарію у Львові.

З дипломом ветеринарного лікаря вернувся д-р Валий до Городенки, але не йшов второваним шляхом, не шукав вигідної урядової посади міського чи повітового ветеринаря, лише розпочав приватну практику. З наплечником, повним різного хірургічного приладдя, обходив він пішки села і в короткому часі став одною з найпопулярніших постатей в повіті. Завдяки солідному фаховому знанню і працьовитості здобув він довір'я і доровадив до того, що його прямо з рук собі виривали не лише панські двори, але й бідніші селяни, яких щойно він навчив шукати на випадок потреби фахової лікарської поради навіть для худоби. Загально приступний, одвертий і щирий знаходив він побо за свою фахову працею час на товариське життя і на участь у всіх культурних чи політичних імпрезах. Не терпів фальшу й облуди і завжди сміло і відкрито називав речі по імені, не дивлячися, чи комусь вони більше чи менше приємні. Але для брата, що знайшовся в потребі, в кожну пору мав відкрите серце і кишеню.

Таким був він дома і таким залишився й на еміграції.

Помер нагло на удар серця, залишаючи в глибокому горю дружину Евгенію і дві замужні дочки.

Смерть його викликала щирий жаль у кожного, хто мав приємність знати Покійного і співпрацювати з ним.

Не очуняли ще городенські земляки від глибокого жалю по д-р. Вялому, коли з Торонта надійшла вістка, що там в понеділок 9-го листопада помер після довгої тяжкої недуги довголітній директор городенської гімназії Рідної Школи с. п. Онуфрій Якібчик.

Походив він з великого, національно свідомого підгорододенського села Серафинці. Після закінчення коломийської гімназії студіював філософію у Відні. По повороті на рідні землі весь час працював в укр. приватному шкільництві, зразу в Буську, а від 1914. р. з малою перервою в Городенці як учитель, а опісля як директор гімназії Р. Ш.

Всі ще пам'ятаємо, в яких умовинах доводилося працювати в нашому приватному шкільництві під Польщею. Як тяжко приходилося кожного шкільного, щоб в часі від „писанки" до „осінньої збірки", а від неї до коляди оплатити касу хорих і сторожа, опал і світло. Після цих необхідних виплат приходили на чергу невеличкі платні учителів а щойно на сам кінець платня директора, який постійно залишався найповажнішим „вірителем" школи.

Але скромний до самовідречення Покійний мало турбувався тими „заощадженнями"

— як він називав свої претенсії до Рідної Школи. Вся його увага й енергія була звернена на піднесення рівня початкової й виховної праці школи, на розбудову бібліотеки й кабінетів.

Найбільшою його журбою було, як у час загального захоплення молоді національно-тичним рухом виховати її на активних, щирих патріотів, але при тому охоронити її перед нагінкою, а може й знищенням, яке грозило їй від польської поліції, що вдень і вночі пильно стежила за кожним учнем.

Невбачайно працьовитий і послідовний вимагав він від інших, але найбільше від себе самого, довів він при постійних шиканах і переслідуваннях польською адміністрацією й шкільною владою, городенську гімназію до розквіту і високо підніс її престиж.

Востаннє бачили ми пок. Якібчика в Торонті в 1960. р. на з'їзді з нагоди 50-літньої річниці від заснування городенської гімназії. Ніхто з учасників того з'їзду не забуде того зворушливого моменту, коли то його, ослабленого тяжкою хворобою, ввели на залю колишні його вдячні учні.

На цьому з'їзді винесено постанову видати книгу-альманах, в якому була би висвітлена роля Городенщини в загальному національно-культурному, господарському і політичному житті Західньої України, а зокрема ролі городенської гімназії в розбудженні і закріпленні національної свідомости серед населення городенського і сусідніх повітів.

Дрижачими, хворобою ослабленими, руками оплескував Покійний цю постанову. Та не судилося Йому діждатися її здійснення.

Для видання цієї книги вибрано редакційну колегію, яка зібрала багато цікавого матеріялу, який покаже, що в час, коли український нарід тяжко змагався за своє право на життя і за своє самозбереження, і наша Городенщина не спала. Вона теж внесла свою частку до наших осягів і перемог.

Але земляки призабули, що самих матеріялів замало. Для їх опублікування потрібні фонди. З прикрістю приходиться зазначити, що лише невелика кількість синів городенської землі склала свої пожертви на цю ціль — досі зібрано тільки третину потрібних коштів.

На вістку про смерть д-ра Бялого започаткував наш земляк - відомий нюйоркський бизнесмен п. Ераст Куровицький збірку на видання альманаха замість квітів на могилу Покійного. Ця збірка принесла дотепер 170 дол.

Коли ж з Торонта повідомлено, що дир. Якібчик розпрощався зі світом, той сам пан Куровицький започаткував другу збірку на цю саму ціль, бо, як він каже, не можна не вшанувади людини, яка всю свою любов і енергію, ввесь запал і труд цілого свого життя віддала для справи виховання молоді і двигнення культурно-освітнього рівня городенського повіту.

І коли б за прикладом панства Ераста і Оенли Куровицьких пішли десятки проживаючих і ЗДА і в Канаді товаришів Покійного по праці, сотні його колишніх учнів, що в них багато займають визначні позиції в нашому суспільному житті, і численні знайомі, приятелі та односільчани, то книга про нашу Городенщину скоро побачила би денне світло. Ласкаві пожертви просимо посилати на адресу:

Selfreliance Credit Union, 98 Second Ave., New York 3, N.Y., з дописком: „На Городенський альманах".

Цим не тільки гідно вшануємо пам'ять наших дорогих Покійних, але й сплатимо довг вдячности перед нашою рідною Городенщиною.

Іван Василишин

Вечір пам'яті І. Багряного в Сиракюзах, Н. Й.

27-го вересня відбувся вечір пам'яті Івана Багряного. Після смерти небіжчика з ініціятиви місцевої організації українців демократичних переконань створено „Діловий комітет" з представників місцевих організацій, що стоять на демократичних засадах, і запрошено режисера М. Міхновського для оформлення мистецької частини. На голову комітету обрано професора Посипайла.

На пропозицію режисера Міхновського програму вечора мали побудувати як „ілюстративна доповідь" з використанням творчости Богряного, яка характеризує його як вірного сина свого народу, небуденного громадського і політичного діяча. Вечір вирішено дати в річницю його смерти.

Вечір відкрив і вступне слово мав професор Посипайло, зазначивши, що ми віддаємо пам'ять основоположника новітнього українського демократичного руху. Він згадав присутнім, що українська державність минулих часів як і новітня та все громадське і духовне життя українців споконвіку побудоване на демократичних засадах. Закликавши присутніх вшанувати пам'ять небіжчика, попросив до слова доповідача п. М. Міхновського.

Переплітаючи своє слово вміло підібраними матеріялами з творів Багряного у виконанні ним же підготовленим ансамблем, доповідач подав якнайширшу картину його тернистого шляху „який привів не лише Багряного, а і безліч синів свого народу до усвідомлення: „Що значить рідний край... що значить Україна". В другій частині доповіді показано Багряного, як великого письменника нашої доби, який писав лише про Україну, лише для України і завжди і скрізь кликав до єдности волі і чину — того найбільш боїться ворог! І це винесло Багряного на чільне місце не лише в письменстві, а і в політичному нашому житті.

Ілюстраційний матеріял виконували:

1. „І день і ніч..." (Антон Біда) — Віктор Криворучко — учень школи українознавства, який так просто і переконливо передав думку Багряного, як „...пізнала та дитина, що значить рабство".

2. „Серед слов'янської раси" (Золотий бумеранг) — пані проф. Чорній з пістизмом передала авторський лейтмотив про „край титан... плацдарм одвічних воєн, де не один вже пальці посмалив".

3. „Десь у селі" (Золотий бумеранг) — Ляля Войтович — учениця школи українознавства так наївно - переконливо передала нам картину, з якою жадобою накинулася українська дітвора на освіту в рідній мові — як той кінь „з кочей казок Шехерезади, навпрост по сивих пасмах гір, йшов до співочої Гренади, через Єгипет і Памір".

4. „З камери смертників" — п. Іван Слонський, з душевним насназненням декламував: „Ми не вмрем; Нас не зітруть із рубрики... і ми ще будемо карати хамів мечем республік... там, біля Софії".

5. „Гуляй - поле" — Ніна Новохатько, підкорила всіх своїм драматичним обдаруванням, змальовуючи картину „Гуляй - поле", де „кості дідів перемішані з кісьми онуків. І хто ж розсудить, який судія?..." і на кінець подає нам надію, бо вона вже бачить, як „з туманів встає дух „мовчазного, грізного отамана, що ступає по уламках усіх поколінь".

6. „Рідна мова" у виконанні Ліди Черевко (ОДУМ) звучала як „пісня колискова... матері уста".

7. „Та ось ударили громи..." (Антон Біда) Галя Тимченко (ОДУМ) в відчуттям передала, як „знайшлись такі, що в нас свободу вкрали" і знову зробився „Южный Край" замість Україна.

8. „І знов прийшов печальний рік..." (Антон Біда) — Іван Ємець (ОДУМ) з драматичним насназненням передав, як у Кремлі „сказився отець народів... і потягнися гуртом в Сибір неісходимий".

9. „Дракон" (вступ до Тигроловів) д-р Єржківська — як вправний мистець слова перед нами намалювала Багряним картину, як дракон з головою циклопічного Йосипа Сталіна вкупі з демоном Феліксом Дзержинським вивозили Україну „У темряву чорну, у прірву".

10. „Київ і Харків" — в груповій декламації членів ОДУМ, які з експресією передали, що вони: „діти загиблих в таборах Печори — Волю здобуть присягались й знищити тюрми й габори". — Вечір закінчили „Маршом молоді" Багряного.

Незважаючи на несприятливу погоду (безперервний дощ) громадянство достатньо було присутнім на вечері.

А. Б.

Проф. Іван Вовчук про „відмикитення московської імперії"

Ню Йорк. — У неділю 6-го грудня, заходом Організацій Визвольного Фронту, в Українському Народному Домі відбулося Політичне Віче. Для понад 300 присутніх проф. І. Вовчук зробив доповідь під заг. „Відмикитення в московській імперії — хто наступник?" Докладно проаналізувавши події, що відбулися останнім часом у СССР, доповідач звернув увагу на те, що за останні одинадцять років у Москві відбулися чотири зміни у складі партійно-державного керівництва, а ще більше змін малі місце у поневолених республіках. Такі зміни вказують на загострення кризи в червономосковській імперії, на спротив поневолених націй, на „розхитування імперського стовпа". Професор І. Вовчук звернув увагу на факт заграння найновішого керівництва, Брежнєва-Косигіна, з селянством, але показав і підкреслив неспроможність імперської влади оправдивому розв'язати проблеми села. В першу чергу треба було б зліквідувати колгоспи, а такий необхідний захід тільки приспішив би ліквідацію режиму. Доповідач закликав також бути чуйливими до так зв. „культурного обміну" між представниками УССР і українською еміграцією, бо такий обмін легко переходить у обман на користь ворога. Після доповіді, запитань і відповідей, виступало до 20 дискутантів, у тому числі веч. д-р о. Соловій, який звернув увагу присутніх на змагання Української Католицької Церкви проти будьяких комуністично - московських виступів. За виключенням одного дискутанта, промовці схвалювали негативну позицію УККА щодо „культурного обміну" та засуджували поведінку Клюбу Круглого Стола супроти висланого кореспондента „Свободи", який мав звітувати громадянству про зустріч того Клюбу з відвідувачами з підсовєтської України. Віче, яке розпочалось о 6-ій годині вечора і закінчилось о 9 годині, закрив голова президії мгр. Євген Лозинський, подякувавши доповідачеві і присутнім та заповівши, що з огляду на численні проблеми — такі віча будуть скликатись знову в недалекому майбутньому.

У Ню Йорку відкрито 11-ту виставку Об'єднання мистців

Ню Йорк. — В неділю 6-го грудня 1964 р. відкрито у відновленій долішній залі Літературно-мистецького Клюбу, 11-ту виставку Об'єднання мистців українців в Америці (УМУА). На початку голова ЛМКлюбу, Борис П. Ржепецький подякував всім учасникам-мистцям, які своїми гріньми і своєю працею відновили ту залю, яка, будучи частиною Літературно-мистецького Клюбу, служитиме головно мистецьким виставкам. Відкриття виставки перевів голова ОМУА арт.-мал. Петро Андрусів з Філядельфії, який закликав приявних до вшанування пам'яти попереднього голови ОМУА і голови ЛМКлюбу Сергія Литвиненка, а у своїй довшій промові займався загальними проблемами мистецтва і трудними актуальними обставинами мистецької праці. Виставка охоплює 77 скаталогованих експонатів і 2 поза каталогом, твори 41 малярів. Поруч із оліями, акварелями і гвашами, є теж мілька графік, дереворити і ритовини, як також кілька скульптур — пок. С. Литвиненка і Валентина Сімянцева. Поруч із творами відомих мистців старшого покоління — напр. П. Холодного, М. Морози, М. Недилка, Е. Козака, П. Андрусева, П. Мегика, з-поза ЗДА Б. Крюкова — у виставці взяли участь багато молодих талановитих адептів образотворчого мистецтва, деякі з них уперше. Зараз першого дня виставку відвідало 160 осіб.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ МИРОСЛАВА РАДИША

Того самого дня о год. 6-ій по пол. в залі УВАН відбувся вечір, присвячений пам'яті передчасно померлого артиста маляра Мирослава Радиша, виставка творів якого тривав в тій же залі від 15 листопада і закінчиться 10 грудня. Вечір відкрив Юрій Дивнич, згадавши кілька попередніх виставок, що їх уладила Українська Вільна Академія Наук у ЗДА та відчитав біографічний нарис покійного мистця, списаний його дружиною Оксаною Радиш. Після того відбулась панель, в якому взяли участь мистці В. Ласовський, Ю. Соловій, Л. Кузьма, А. Малюца і Б. Певний. Модератором був д-р М. Кузьмович. Дискусія на панелі оберталась довкола характеристики мистецької спадщини М. Радиша, напрямку його творчости та взагалі творчого розвитку кожного мистця. Більшість погоджувалась, що М. Радиш перейшов від імпресіонізму до експресіонізму, але в останніх своїх творах завернув радше до реалізму, аніж абстрактизму. Закінчив вечір В. Кіпа фортепіяновим сольо. На виставці М. Радиша показано 60 олій і 15 акварель.

Українська хроніка

● Вшановуючи 80-річчя життя історика мистецтва проф. д-ра Володимира Залозецького, який під цю пору проживає у Відні, Наукове Товариство ім. Шевченка і Центральне Об'єднання Буковинців Америки влаштовують спільну Наукову Конференцію в суботу, 12-го грудня 1964 р., в год. 6-ій веч. в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. Доповіді про Ювілята виголосять: проф. інж. І. Жуковський на тему „Проф. Залозецький як людина і мистець", д-р І. Новосівський на тему „Проф. Залозецький як науковець, дипломат і амбасадор української справи" і д-р О. Соколишин на тему — „Спогади про проф. Залозецького". Конференція призначена для ширшого загалу громадянства.

● Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Книгознавчої секції ім. Володимира Дорошенка. У програмі доповіді: інж. Павло Дубрівний — „Союз Визволення України і його культурно-просвітня діяльність" та д-р Степан Ріпецький — „Бібліографія літератури про Січове Стрілецтво". Засідання відбудеться в неділю, 13 грудня 1964 р. о 6-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н.Й.

● Олекса Грищенко під час свого короткого перебування в Ню Йорку відвідав разом з дружиною дня 2-го грудня ц.р. галерію картин, що її власницею є п-ні Ольга Соневицька, щоб нав'язати особистий контакт з цією мистецькою станицею, яка від довшого часу має в своїй колекції творів цього світової слави мистця. Грищенко цікавився діяльністю першої української галерії в ЗДА і працями наших мистців, велика кількість яких знаходиться в галерії.

● Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Філософічної секції Академії з доповіддю д-ра Богдана Цимбалістого п.н.: „Психологія молодих деліквентів". Засідання відбудеться в суботу, 12 грудня 1964 р. о 7-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н.Й.

Бунтарські партизани в Конго вичікують з допомогою — москалів

Леопольдвіль. — Коли група білих насмних військовиків на службі центрального конголійського уряду окружила містечко Поко в північно-східній частині опанованої бунтівничими партизанами провінції Катанги і ввійшла до того містечка, то їм назустріч вибігла ватага бунтарів з радісними криками: „це росіяни!" Вони прочунялися вже — запізно. Через Судан, який межує з Конго від північного сходу, і від сторони Уганди, яка межує на сході, наспівас до повстанців допомога зброєю, амуніцією, грішми і всякими вирядом: дають їх СССР, Об'єднана Арабська Республіка, Альжир і Гана, яким Сов'єти „рекомпенсують" доставу зброї для конголійських повстанців. Місто Стенлівіль забезпечено проти повстанців; коли — державне військо і білі насмні вояки перейшли на лівий бік тамошньої ріки, встановили там свою уфортифіковану станицю та окружили партизанів, які острілювали Стенлівіль з джунглі. Загалом захоплено в полон коло 20.000 партизанів, над якими переводиться „суд" і своєрідний „скринінг": оскаржених судять на великій публічній площі і глядачі мають висловлюватись про кожного з них, чи він вартний помилування, чи ні. Коло 80 партизанів розстріляно за вбивства і грабунки. З уваги на посилену допомогу повстанцям вирінає запит, чи ця допомога підсилить повстанський рух, чи він остаточно заламався.

ТАРЗАН, ч. 5351. Адам гине від своєї кулі!

Адам швидко вистрелив із пістолета. Чути було вибуху експльозію . . . Наглий співучий гук . . .

А тоді, тяжко в це повірити, сам Адам закричав із болю. . .

І повалився на підлогу . . . Мертвий!